

Antwerpen 20 juni 2020

UITNODIGING

EXPEDITIE GZW landt in Mortsel

-

Met de vogelwerkgroep op zoek naar de gierzwaluw

(De pootloze 100-dagen vogel die al vliegend slaapt en paart)

Zondag 28/06/2020 - 19u30 - Mortsel
Gierzwaluwwandeling

Beste Mortselaar,,

Bij deze nodigen wij u van harte uit om aanwezig te zijn op onze publieke actie ten voordele van de bedreigde gierzwaluw (*Apus apus*), een unieke en fascinerende vogelsoort die het erg moeilijk heeft. Met deze actie willen wij als regionale vogelwerkgroep van Natuurpunt de aandacht van het publiek vestigen op de problematiek van deze mooie vogels – die gelukkig in Mortsel nog in beperkte mate voorkomen – maar ook oplossingen tonen om de gierzwaluw nieuwe kansen te geven. Het wordt een rustige actie waarbij vogelkijkers en buurtbewoners samen op zoek gaan naar de laatste gierzwaluwen, hen observeren en tellen en uitkijken naar broedplaatsen. Na een eerste succesvolle actie in de Antwerpse wijk Kiel in 2019 strijkt de "Expeditie Gierzwaluw" dit jaar neer in Mortsel.

Foto: KDL

Deze actie is makkelijk mee te volgen als wandelaar. Onze natuurfotografen (gewapend met sterke teledozers) en natuurgidsen (ook gewapend met verrekijkers en telescopen) zorgen voor ingezoomde beelden van de (hopelijk) aangetroffen gierzwaluwen in de lucht of op gebouwen.

Even iets meer over de gierzwaluw...

- Is eigenlijk geen echte zwaluw maar vormt een aparte familie in het vogelrijk. Zijn Latijnse naam Apus betekent 'pootloos'. Dat lijkt alleen maar zo, want hij heeft zéér korte pootjes en zeer lange vleugels. Daardoor móét hij vliegen, zijn leven lang. Zo paart en slaapt hij in de lucht, hij leeft er van insecten. Zo is de gierzwaluw een perfecte biologische bestrijder van muggen en vliegen. Enkel om te broeden komt ie enkele weken 'aan land'.
- De gierzwaluw is een trekvogel, die na zijn verblijf in Zuidelijk Afrika en een trektocht van 10.000 km bij ons arriveert begin mei. Met een ingenieuze communicatietechniek, familieorganisatie en vastgoedkennis weet een familie gierzwaluwen zich op amper 100 dagen tijd hier succesvol voort te planten, en zijn nakomelingen lessen in insecten-vangen en broedplaatsen zoeken (holten en kieren in gebouwen) bij te brengen. Eind juli houdt hij het hier voor bekeken en vertrekt hij opnieuw naar Afrika. Dan wordt het weer wat stiller in sommige straten, waar hij anders maanden lang zijn typisch, gierend geluid laat horen tijdens imposante strijkluchten.
- Door de renovatie van gebouwen en de hermetische en gladde afwerking van nieuwe huizen vindt de gierzwaluw als maar minder geschikte nestplaatsen in de stedelijke omgeving, zijn favoriete biotoop. Gelukkig maakt hij graag gebruik van gespecialiseerde nestkasten, wanneer deze op een geschikte plaats zijn opgehangen. Het loont daarom zeker de moeite om samen met gierzwaluwkenners in deze periode van het jaar op stap te gaan in de stadswijken, op zoek naar de laatste gevestigde broedkolonies onder dakranden van oude gebouwen. Pas 's avonds, na een hele dag jagen op insecten, keren zij naar hun nesten terug (met een krop vol voedsel) en is het mogelijk hun verborgen nestplaatsen te ontdekken. Daar in de buurt kan dan gezocht worden naar potentiële plekken om nieuwe nestkasten te plaatsen en zo de kolonie langzaam uit te laten breiden.
- Het is voor iedereen steeds een hele belevenis om op een warme zomeravond de wereld van de gierzwaluw te ontdekken. Het is een beetje 'national geographic' in de eigen buurt: een fascinerende diersoort die zich laat bewonderen in je eigen straat. Daarom mikken we op een heel breed en divers publiek: van jong tot oud, iedereen kan er aan deelnemen en is meestal onder de indruk. Het samen naar gierzwaluwen speuren werkt bovendien verbindend: burens komen elkaar tegen, ontdekken een zelfde verwondering en gaan vaak later samen werken aan een gierzwaluwproject.
- In het buitenland (Nederland, VK, Duitsland...) is het bijna standaard om in bouwprojecten voorzieningen te integreren voor gierzwaluwen. Hier bij ons in Vlaanderen is de kennis over deze vogels en de mogelijkheden om hen te helpen nog wat beperkt. Daarom is deze actie, waarbij we niet alleen mikken op particulieren maar ook op verantwoordelijken van de lokale overheid en van organisaties die gebouwen beheren (onderwijs, zorgsector, bedrijven), broodnodig. **We nodigen daarom ook het stadsbestuur uit om aanwezig te zijn op deze actie en hopen dan haar steun voor het project S.O.S Gierzwaluwen te mogen vernemen.** Met een heel klein beetje goede wil kunnen we ook hier in Mortsel een daadwerkelijke bijdrage leveren aan een betere biodiversiteit, stadsnatuur en klimaat.

Over de actie...

De resultaten van onze eerste expeditie in 2019 op het Kiel waren meer dan goed. Dit jaar wandelen we samen met geïnteresseerde buurtbewoners en Mortselers en gewapend met verrekijkers, telenszenen en telescopen, door de straten in de oude dorpskern van Mortsel. Ardea werkt hiervoor samen met de afdeling Natuurpunt Land Van Reyen. Ook hier gaan we op zoek naar mogelijke kolonies. Eerst lichten we ons S.O.S. Gierzwaluwproject toe en dan wandelen we op een rustig tempo van de 'Statielei' in de richting van de Sint-Benedictuskerk. Ondertussen speuren we het luchtruim af en monitoren we elke gevel en dakgoot, op zoek naar de Mortselse gierzwaluwen. Hopelijk prikkelt deze speur- en kijkactie vele mensen om even mee te komen observeren, op de stoep of in de voortuin.

Afspraak dus op zondag 28 juni 2020, om 19:30 uur op de hoek van de Statielei en de Pieter Reypenslei in Mortsel. Het einde van de actie is voorzien rond 22u.

Deelname is gratis, maar inschrijven is verplicht via mail naar ardea@hobokensepolder.be.

Hartelijk dank voor uw interesse!

Namens Natuurpunt – Vogelwerkgroep ARDEA,
Eddie Schild, Wim Stappers, Joris Van Reusel